

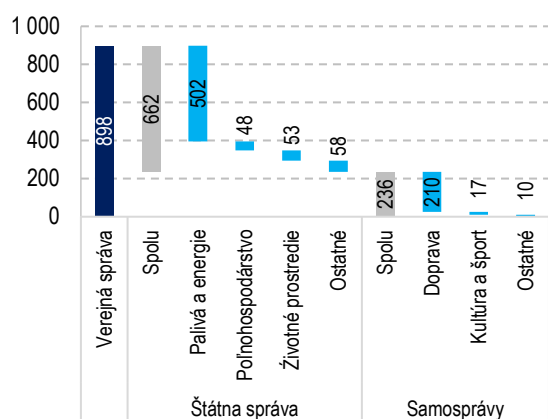
PREDKLADACIA SPRÁVA

Revízie výdavkov na dotácie hodnotí výdavky vo výške 1,3 mld. eur ročne (1,3 % HDP, 2,6 % verejných výdavkov), ktoré tvoria vybrané subvencie a transfery za 940 mil. eur a vybrané daňové výdavky za 360 mil. eur. Jej úlohou je posúdiť opodstatnenosť a efektívnosť existujúcich dotačných schém ako nástrojov na odstránenie deklarovaných negatívnych dôsledkov zlyhania trhu. Revízia neanalyzuje transfery obciam a VÚC (prenesený výkon štátnej správy), jednotlivcom vo forme sociálnych dávok a tiež príspevky z fondov EÚ alebo príspevky do zahraničia (napr. do rozpočtu EÚ).

Priebežná správa revízie pokrýva viac ako 80 % z celkového balíka subvencií a zameriava sa najmä na posúdenie najväčších schém podľa alokácie zdrojov - Podpora obnoviteľných zdrojov energie (OZE) a výroby elektriny z uhlia, Podpora zníženia koncovej ceny elektriny pre podniky, Zelená nafta, Ochrana pred povodňami, Podpora malých a stredných podnikov (SME) a pod. Záverečná správa posúdi ďalšie vybrané schémy.

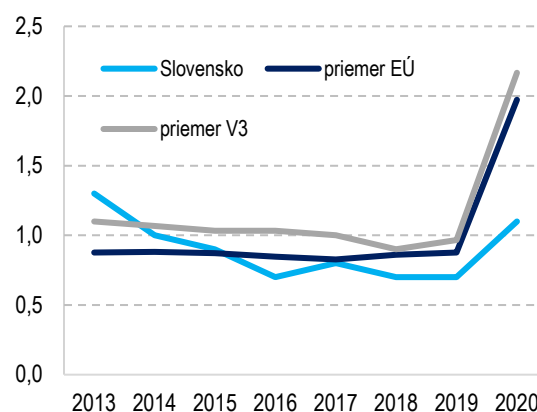
Verejná správa poskytla v rokoch 2015 – 2019 ročne vo forme priamych subvencií v priemere 0,9 mld. eur, z toho štátna správa 0,7 mld. eur. Jedná sa najmä o transfery nefinančným subjektom (250 mil. eur). Nad rámec dotácií zo ŠR boli identifikované ďalšie dodatočné subvencie (0,6 mld. eur), napríklad podpora obnoviteľných zdrojov energie, ktoré sú financované z časti konečnej ceny elektrickej energie pre spotrebiteľov. Podiel poskytovaných priamych subvencií na Slovensku je nižší (1,1 % HDP) ako je priemer krajín V3 (1,5 % HDP) aj krajín EU27 (1,2 % HDP). Nárast v roku 2020 bol spôsobený najmä jednorazovými COVID výdavkami a znížením celkového HDP.

Graf 1: Subvencie verejnej správy podľa poskytovateľa vo funkčnom členení (COFOG), 2015-2019, mil. eur

Zdroj: spracovanie ÚHP podľa údajov Eurostatu

Graf 2: Výdavky na subvencie štátnej správy, % HDP

Zdroj: spracovanie ÚHP podľa údajov Eurostatu

Komplexné výstupy mapujúce efektívnosť subvencií a vybraných transferov poskytovaných na Slovensku neexistujú. Vplyv dotácií na blahobyt spoločnosti dnes nie je možné vyjadriť, pre dotácie neexistuje kompozitný indikátor, ako napríklad DESI pre digitálnu ekonomiku, ktorý pokrýva viacero podoblastí. Informácií o vplyve poskytovaných dotácií je málo aj na disagregovanej úrovni. Ukazovatele programového rozpočtu, ak vôbec existujú, sú skôr procesného charakteru a nemerajú výsledky. Existujúce materiály hodnotia najmä transparentnosť podľa špecifických oblastí podpory (napr. transparentnosť transferov pre neziskové organizácie a transferov pre rozvoj športu a pod.), nie ich výsledky. Toto je v

kontraste napríklad so sociálnymi transfermi, pre ktoré sa bežne meria výsledok, napríklad ohrozenie chudobou pred a po ich započítaní.

Cieľom revízie je zmapovanie dotácií štátu, vyhodnotenie vybraných schém a návrh ich optimalizácie ako príspevok ku konsolidácii verejných financií alebo z hľadiska zvýšenia prínosov, ktoré môžu poskytovať. Priebežná správa predstavuje prehľad a opis dotácií zo zdrojov štátneho rozpočtu v 8 vecných oblastiach. Identifikuje ciele a ekonomické problémy, ktoré jednotlivé dotačné schémy majú riešiť, posudzuje vhodnosť zvoleného nástroja a možné alternatívy aj s ohľadom na zahraničnú prax. Vo vybraných schémach priebežná správa prináša analýzu efektivity schém.